

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivétellel.

Hirdetési díj
Nagy határú papírral 5 kr.
Nagyobb terjedelmű és többéves
hirdetéseknél különben a leg-
alább 10 db-ot kell értekelni fel-
sőbbi ártalánul minden kiütölté-
sért 30 kr.
„Nyitólé”-ben megjelenő közle-
mény minden péld. ára 30 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadó
hivatalában, KUTASI I. Könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER-
MAN H. közz. irodájában is.
Név nélküli vagy börtmentelenti
szekélyt kérésre nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

nyugalmozottak-
knak!

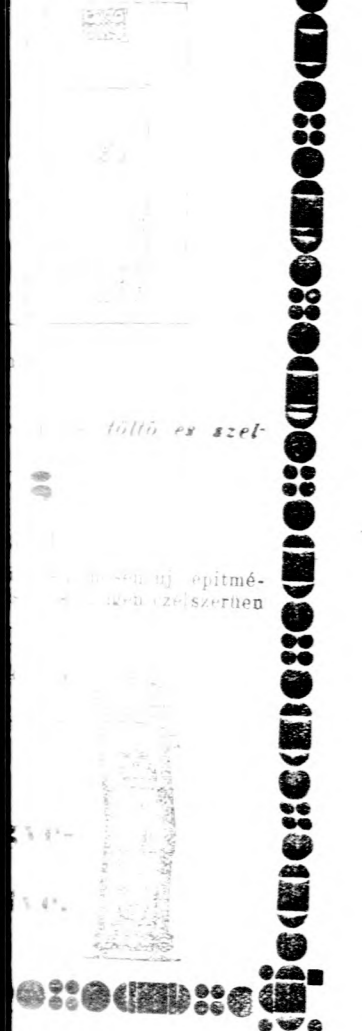
száznak, hogy bitűnő gyar-
mítások köztünk e tekintetben
széles mértékben, vagy a
Pariament sen, után-

1.90 o. é
2.50
3.50
1.15
1.70
5.60
3.85
3.85
2.35
4. ft.

Matyas hering
1.90 o. é
2.50
1.90

Hamburg.

DAPEST.

KITÜNTETÉ
SZERKESZTŐ
FEHÉRVÁR
ezüsterem 1879.

DISZORLEVÉL
1871-ben.

Kilövezési árak:
Helyben és postán külföld.
Egy évre 10 fr.-kr.
Fél évre 5 „
Negyed évre 2 „50.

Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden
közlöny: Nagy határú papírral
utazó 1564. számú. Huszóczy
háza a szerkesztőségben barmente
kijelentőd.

Előfizetési helyben
TELEGDI K. LAJOS és IG.
OSÁTHY KÁROLY Könyv-
kereskedésében és a kiadóhiva-
latban KUTASI IMRE Könyv-
nyomdájában és postahivatalok
úján.

A harmadik ülészak.

Szombaton nyílik meg az országgyűlés harmadik és egyúttal utolsó ülészaka. Az utolsó évben ritkán végez a törvényhozás messzeható, nagyobb szabású munkát. Egyfelől a parlament maga már nagyon haza gondol, másfelől a kormány sem szeret oly kérdéseket fölvetni, mik a választó polgárokat elkeseríteni alkalmassak, pedig már hosszú idő óta minden újítás a helyzet súlyosítására vezetett. A képviselők az utolsó ülészakban rendszerint haza beszélnek, szőnyegre hozzák a helyi, a kerületi ügyeket, hogy visszatérve a mandatum osztó választókhoz, ha már eredményekre nem hivatkozhatnak, hivatkozhasanak legalább személyes jóakaratauk tanúságára.

A szombaton megnyíló ülészak alighanem más jelleggel fog birni a szokott fináléknál.

Három nagy kérdés ostromolja a parlament kapuit, melyeket attól elutasítani alig lesz lehetséges. E három kérdés: a kiegyezés, a zilált pénzügyi helyzet mikénti orvoslása és a hadsereg.

A három közül egy is elég jelentékeny, hogy egész ülészaknak munkát adjon, ha komolyan akarják megoldani. A mostani törvényhozás többsége azonban már hozzá szoktatta a nemzetet közönyözéshez, felületességhez, vak engedelmességhez. Még ez a többség is azonban kénytelen lesz felzavarni lomha észjárását, kénytelen lesz gondolkodni, ami annyira terhére van.

A kiegyezési kérdések a kezdet stádiumában vannak. A képviselőház elfogadta ugyan a vámnovellát, de az újabb tárgyalás alá lesz veendő, mert az osztrák reichsrath felforgatta a petróleum tizeddel azt a megállapodást, mit a két kormány létrehozott. A Lloyd szerződés kérdése még függ, arra nézve még a tárgyalások meg sem indultak. A magyar tengeri hajózási érdekek tiltják a szerződés megújítását. — Nem járulhatunk hozzá 800,000 frttal egy oly társulat subventiójához, mely a magyar érdekek iránt érzéketlen mutat, mely drága pénzünkért ellenségünk. Minek is áldoznánk nagy összeget érte, mikor itt van az Adria, mely magyar, s mely szintén néhány százezer forintot nyel el évenként, de legalább némi haszonnal. A cukoradó törvényjavaslat sorsa még nagyon kétes. A csehek erősen kapálóznak ellene, sőt egész ellenzéki hadjáratot tervelnek ellene, ámbar különben hű támogatói a Taaffa-kormányának. A kvóta megállapításához még ehhez sem fogtak, pedig az is hosszas, elkészeredett harcra szokott alkalmas adni. Amint látszik tehát a kiegyezéssel elég dolga lesz a következő ülészaknak.

A pénzügyi helyzet válságos voltát elismerik a kormánypartiak is. Pallavicini Sándor őrgrof, Horváth Gyula és több kormányparti képviselő beszámolóikkal elítélték a pénzügyi politikát és erőlyesen sürgetnek új, czélyszerűbb intézkedéseket.

A pénzügyi politika alighanem a kabinetben is változásokat fog előidézni. Beavatott körökben beszélnek, hogy Széll Kálmánt kívánják a pénzügyek vezetésére megnevezni. Széll Kálmán azonban nem igen hajlandó dusan jövedelmező, nyugalmas magánállását feláldozni a pénzügyi tárcza szép, de fáradságos nagy felelősséggel járó és kétes eredményű hatásköréért. Már tapasztalta egyszer, hogy legüdvösebb munkálkodását egyszerre megsemmisítik váratlanul egy titokban szőtt külpolitikai kalanddal, minek beláthatatlanok a terhei és következményei. A danaidák hordajának megtöltésére persze komoly ember nem szívesen vállalkozik. S ha elvállalja esetleg

Széll a felajánlt tárczát, azt csak a kabinet alapos újalakítása után teszi. — Mint hírlik, Széll Kálmán pénzügyministersége mellett Szapary Gyula, a jelenlegi pénzügyminiszter vennie át a közlekedési tárczát és Fabinyi igazságügyminiszter helyébe is nagyobb kaliberű férfinak kellene lépni.

Új emberek azonban nem mindig jelentenek megváltozott helyzetet Rossz termés, eladósodottság és kimerített adóforrások mellett pénzügyi genie sem tudna segíteni, pedig Széll Kálmán korántsem az, hanem csupán ügyes ember.

Az ülészak domináló tárgya különben valószínűleg a hadsereg ügye lesz. —

A királyi kéziratral a képviselőház foglalkozni fog egyik, vagy másik alakban. Vannak, kik a leiratot a nemzethez intézettnek tekintik, bár Tiszához címeztetett. A nemzet nerében a törvényhozás válaszolhat minden királyi leiratra. Alkalmassint indítványoztatni fog a jelzett közjogi alapon a képviselőházban az, hogy a királyi kéziratra fölíratban válaszoljon a nemzet törvényhozása. Az indítvány ellenzéki oldalról jövend, de nem lehetetlen, hogy a kormánypart akceptálja, mely esetben minden pártnak alkalma nyílik álláspontját a hadsereg-kérdésben tüzetesen kifejtetni.

De ha a felirati eszme elesik is, alkalom a nyilatkozásra lesz elég. A tisztizogvegyek és árvek ellátásáról szóló törvényjavaslat már a ház asztalán fekszik; az egyéves önkényesi intézmény módosítását is tervezik olyformán, hogy ezentul mindazok, kik tisztizogvegyek nem lesznek, három évi szolgálatra köteleztetnénk; egyéb a hadsereggel kapcsolatos javaslatok is kiállításba helyeztetnek, mindegyik elegendő ok a hadsereg szervezeti kérdésének tüzetes megvitatására.

A harmadik ülészakban tehát nagy tevékenység lesz kifejtendő. A bucsuzó haz kénytelen lesz dolgozni és gondolkodni. Bar az elérendő eredmény megfelelő a feladatok nagyságának.

— Bulgariából. Kelet-Ruméliából zavar-gásokat jelentenek. A nép elkeseredése az orosz brutálisok miatt először a fővárosban nyilatkozott. Filippopoliszban Sándor fejedelem hívei tömegesen az orosz konzulátus elé vonultak s ott zajongva adták kiejelést érzelmeiknek. Csakhamar megjelentek azok is, kiket az orosz rubel már megnyert. A két part azután zajongott, lármázott, de ezuttal a tünetesnek nem volt semmi komolyabb jellege. Ez talán nem is tetszik Oroszországnak, mely jobban szeretné ha a bolgárok kessel, fegyverrel mennének egymásnak s így szolgálatna-
nak neki ürügyet az okkupációra.

Egyelőre azonban meg kell elégednie azzal, hogy csak biztost küld Szófiába. Busaresti hírek szerint Dolgorucky herceg, a czár küldötte, már a bolgár fővárosba érkezett. Nemi feltűnést kelt, hogy Kaulbars báró ki Ferencz József ő Feisége mellé a galicziai hadgyakorlatokra volt kirendeve, szombaton távirati meghívás folytán hirtelen a czárhoz utazott. Az orosz kabinet kétségkívül komoly akcióra készül s mint a lapok nyilatkozataiból sejtethető: Bulgáriát teljesen orosz kormányzat alá akarja vetni. Még a vitez bolgár tisztikarok sem fog kegyelmezni. Varsói hírek szerint ott a katonai hatóság már felszólította az orosz katonatiszteket nyilatkozataik, hajlandók-e a bolgár hadsereghez át lépni vagy nem. A bolgár tisztek tehát nem ok nélkül ragaszkodtak oly annyira Sándor fejedelemhez Bukászával az ő sorsuk is, Oroszország minden előzetes ígéréte daczára, a legnagyobb bizonytalanságnak van kitéve.

Ami hirszteléseknek, hogy a bolgár nemzetgyűlés újra Battenberg Sándort választja fejedelemre, s hogy e választást Oroszország nem fogja tovább ellenezni, egyszerre véget vet a berlini Nordd. Allg. Zg. Az olticziusus lap folytatja tamadását a „bukott nagyság” ellen, még pedig meglehetősen kiméletlenül. Bizonyítja, hogy nem német herceg többé, hanem bolgár alattvaló. De azért fejedelem soha sem lehet másodsorú boléio, hangsúlyozza későbbi fejtegetéseiben, melyeknek

veleje az, hogy a bolgár trón egyáltalán nem egyhamar fog újra betöltetni. Oroszországra mindenesetre jobb, ha nincs fejedelem s a tartományt közvetlenül saját tisztviselőivel igazgathatja.

Az orosz politikának az tehát a törekvése, hogy a fejedelemválasztást minél későbbre halasztassa. Ez orosz törekvést a berlini officzius azszal szépitte, hogy konstátálja, hogy a londoni és petervári kabinetek közt az új fejedelem személyére nézve komoly eltérések forognak fenn s a megegyezés nem egyhamar várható közöltük.

Szófiában nagy katonai ünnepegy volt. A kelet rumeliai ezredek kapták meg új zászlajukat, melyek egészen ogyanak, mint a bolgár ezredek zászlai. Ezzel a két tartomány közti unió a hadügyek terén is teljesen keresztül van vite. Az ünnepegytel semmi fontosabb incidens nem merült fel.

Az újabb táviratok a következők: Szófia, szept. 13. Mukurov és Nikolajev tegnap osztották ki a zászlókat a kelet-rumeliai ezredek közt. A zászló szenteles után meyelet a metropoita végeztet, csapat-elegetes következett. Nevezetesebb mozzanat nem fordult elő.

Berlin, szept. 12. A Norddeutsche Allgemeine Zeitung sikra száli azon kísérlet ellen, hogy Sándor bolgár fejedelemet nemet hercegegek tüntessék föl, miután ő maga is bolgárnak vallotta magát. Az idezett lap kimutatja a fejedelem saját nyilatkozatából, hogy ő, meg mielőtt a hatalmak az összeküvök megbüntetésének kérdését érintettek volna, elhatározta volt, hogy leköszön, és kétségekbe vonja, hogy a berlini szerződést aláírt hatalmak jóváhagynák, ha a nemzetgyűlés Sándor fejedelemet esetleg újból megválasztaná. Alig nyíhet, hogy Angolország és Oroszország közt gyorsan letelepődjön a megegyezés a bolgár trón újból betöltésének kérdését illetőleg.

London, szept. 13. A Morning-Post írja: Az angol kormány vássza Torokország jegyzekere az europai béke érdekében és Angolország hagyományainak megfelelő lesz. Az angol politikanak nem az a czélja, hogy csupán ideiglenes béke alkottassék, mely elnáritsa a bonyodalmakat bizonyos időre, melyre más nagy hatalmaknak van szükségök, hogy vagy más nemzetek irami kötelezettségeiktől és szövetségeiktől megszabaduljanak vagy pedig befejezzék fegyverkezéseket, mely eleuednetellen hogy szembeszalrhassanak egy világháboru következményeivel; Angolorzag az állandó béke biztosítására törekszik, mely megszabadítsa az egész kontinentet azoktól az aggodalmoktól és terhekötől, melyeket a jelenlegi állapotok rónak red.

— Az ügyvédség reformja. Ennek idejen jelezve volt, hogy Fatiny Teófil igazságügyi miniszter az ügyvédtartásról szóló törvény reformjavaslatának kidolgozását dr. Dell'Adami Rezső ismert jogtudósnkra bizta, a ki fővárosi ügyvéd s egyezmény egyetemi magántanár. Dell'Adami most a reform rövid vázlatát teszi közze a P. Ll.-ban. A javaslat vezereivel gyantán a következöket jeöni meg: A kwarrai rendszer átalakítása az ügyvédi kar autonómiajához néve. A kamarai választmányok felelősségének megállapítása a közgyűléssel szemben. A kamarák szabálmendelet-alkotási jogának behozatala. A választások liberálisabb alapra fektetése szoros tekintettel a kamarai tagok egyenjogúságára. A kamarai tisztségek epen mint külföldön, tiszteletbeliek legyenek, fizetés nélküli. A kamarai adóval szemben korlatok állitandók föl, ellenben a kamarák fölaltalmaztatnak s kereseti adó 10 százaléka erejéig pótdadót vetni ki, nyugdíj alap alkotása végett. A kamará tartozék minden panaszt tárgyalni, melyet bármely tájja a hatósági közvegtől szenvedett sérelmek miatt emel. A kamarák tiszteletbeli tagokat is választhatnak. Végül pedig a kamarák jogot nyerjenek országos tanácskozáskor czeljaból egymás közt szövetségbe lépni. — Ugy látszik ezek képezik az ügyvédi kar új törvényének alapveit, a melyek életbe léptetése valóban nagy hatás sal volna a magyar ügyvédség s egyben az igazságszolgáltatás jövőjére. Kérdés, hogy a hivatalos körök és a parlament nem-e sokalják meg ezen valóban átható és czélravezető reformot? Nának már megszokott dolog szoval liberálisoknál, s az egyes igazán szabad-eivü intézményeket erősen megnyirbálni a parlament olojával.

— Közigazgatási törvényhozásunk számára a kereskedelem miniszteriumban, — a kiegyezési javaslatok tárgyalása alatt is, — egész sor nevezes új törvényjavaslatot készitenek elő. Ilyen mindenekeöt az állategészségügyi törvényjavaslat, s a kötelező munkásbiztosítás javaslata, amelybe a mezei munkásokat is be akarják vonni. Ezzel a mi kormányunk is rá lép, az igez, hogy elég késön, a

Bismarck által megkezdett u. n. szocialis-törvények ösvényere.

— Új tanfelügyelő. Kolozs megye új tanfelügyelőjévé, az elhunyt Váradí Károly helyére a közoktatásügyi kormány K o z m a Ferenczet, a szt. kereszturi állami főképezde igazgatóját, a m. t. akademia levelező tagját nevezte ki.

— Képviselő választás. Tichler Vincze halála következtében a szépi országgyűlési választókerületben az új választást f. hó 16-ára tüzték ki. A szabadelvű párt f. hó 7-én tartott értekezletén Vendéghy Gábor volt orsz. képviselőt jelölte; ő azonban nem fogadta el. Erre felkérték Halmy Károly szépi ügyvédet, a ki a jelöléséget elfogadta. A függetlenségi párt jelöltje Sziklay Ede föld-birtokos.

— Választások. Az országgyűlés megöszse sem ut, már is kering egy csomó személyi változás híre. B. Kemény G. miniszter lemondását, bizonyosnak hiszeztelik. Kevésbé áll biztos alapon az a hír, hogy tárczáját gr. Szapary Gyula pénzügyminiszter vennie át, az új pénzügy miniszter pedig Széll Kálmán lenne. Meglehet, hogy ez csak találgatás. Az, hogy Boross Gábor is lemondana, valótlan. Tanárky Gedeon képviselő nyugdíjaztatási kérvény nem adott be, a mint hirsztelre volt. Egy nagy követi állás megürüléséről is van szó: gr. Károlyi Alajos londoni nagy követ készíti a magán életbe visszavonulni, hogy fiát ezentul itthon nevelhesse jövő hivatasára. Ki lenne nagy követi utódja azt a kiváncsi hirt már is találgatja, s mivel nem tudja, csupán találgat. Hátha tan gr. Andrássy Gyula? de e szavak közt a suly nagyon is a „t á n” szón fekszik.

Londonban vasárnap nagy miniszter tanács volt, mire a külügyminiszter Balmoraba utazott a királynőhöz. Hír szerint Anglia azon jeleentesek folytán, melyeket Thornton, Lascelles és Malet nagy követek személyesen tettek, bizonyos esbeteögekkel szemben nagy terveket forral. A Dardanelák közelében egy nagyobb szigetet fog okkupálni, hogy ott nagy föltáallomást nyisson. Hogy e terv a szultán beleegyezésével vagy a nélküli fog-e végre-hajtatni, még kétes, de angol kormánykörökben tagadják, hogy a szultán és tanácsosai annyira hajlandanak Oroszországhoz mint némely részről hirsztelik.

Debreczeni helyi vasut.

A következő „Aláírási ivet” vetők a debreczeni helyi vasut részvénytársaság részvényere:

Alulírottak a debreczeni helyi vasutat öszszes felszerelvényeivel Lindheim és társas és Neufeld Károly beszi czegek mint tulajdonosoktól, a Debreczenben alapítandó részvénytársaság részére megalkudván következö tervet mellett részvénytársaságot alakítanak.

1. A váialat tárgyat képezi, a hár két év óta forgalomban levő debreczeni helyi vasut átvétele, annak forgalomban tartása s szükseghez képest kibövitése, és újabb vonalok építése. Tartama a várossal kötött szerződés lejáratáig s így e yelőre 45 évre állapítatik men.

2. Részvény töke 300,000 frt, mely 3000 db. 100 frt. teljesen befizetendő részvény által biztosítottatik.

3. A 3000 drb. részvény fele részét az eladók és alapítók maguk részére megtarják, másik fele részét s így 1500 darab 100 frt nevertékü részvényt nyilvános aláírásra bocsátják.

4. Az aláírás f. évi október 15-ken záratik be.

5. A helyi vasut vételára 250,000 frt, ezenkívül a további építkezésekre és beruházásokra a részvénytársaság szintárába 25,000 frt készpénzben befizettetik, 25,000 frt pedig az alapítók rendelkezésére bocsátatik, kik ezért az öszszes alakítási költségek, bejegy és átíratási illeték kiadások, utazási és jutaleki költségek viselését, valamint a koczkatatol is magukra vállalják. és az egész vállalatot a részvénytársaság részére biztosítja úgy, hogy a 300,000 frt részvénytöke ellenében az alapítandó részvénytársaság kapja:

a) Az engedély okirat- és szerződésekből keletkező öszszes jogokat.

b) A pályát öszszes építményeivel oly módon, hogy a hatósági felvilágosítást az eladók az átvétel előtt végrehajtan tartoznak.

c) Az öszszes tárgalmi eszközöket és felszerelvényeket, és ezek között a várossal leté eményezett 5000 arany frt értékü érték papirokat.

d) Az alapítóke kiegyezítéséül 25,000 frt készpénzben.

6. Az alapítók fentartják maguknak hogy a 6 tagból álló igazgatóságba három évi tartama két tagot kinevezhessenek.

7. Az aláírás alkalmával minden aláírt részvény után 10 frt előlegesen befizetendő, a további befizetések részleteit és határ idejét az alakító közgyűlés határozza meg.

Kelt Debreczenben 1886-ik évi szeptember 13-án.

Helyi hírek.

A debreczeni helyi vasút megvételére alakított szándékot részvény-társaság alakítás felhívása olvasható lapunk más helyen. Keves megjegyezni valók van; a vállalatot megindító konzorciumot képezik a debreczeni iparbank, továbbá Simonffy Sámuel kir. tan. ügyv. kamarai elnök, Sesztina Lajos, a ker. kamara elnöke, Szepesi Antal, a keresk. testület elnöke, Szepesi Gusztáv, gözalmi igazgató, Feischl Károly, Ormódi Lajos, bizt. int. vezértitkár, Holländer Gyula, bank igazgató, Berger Henrik és dr. Kemény Mór urak, tehát oly tényezők, kiknek társadalmi állásuk, vagyoni helyzetük és általában nevük kezesessé arra nézve, hogy ezen országunkban pártját riktó s már is kiválóan jártasnak bizonyult vállalat — a legjobb kezekben van. Ily kezelményezés, az aláírás ivben felmatotit egészen reális és átlátszó terv, továbbá azon körülmény mellett, hogy a feladatot tapintattal és kellő gyakorlatiassággal tel fogott eddigi igazgatóság is helyen marad, arra következtethetünk, hogy a vállalat ezentul is megmarad mostani színvonalán. Tény azonban, hogy a vállalat forgalma napról napra, tetemesen növekszik és így a részvenyt aláíró debreczeni polgár nem csupán azon körülményt segíti elő, hogy a város üzszét képező híres kisvárosát egészen a városé legyen, de heverő tőkéjének is biztos és hálás befektetést szerez. Csak a budapesti propeller-vállalat vetekedhetik a debreczeni kisváros utal jövedelmesség tekintetében. — A debreczeni ember nem kezd semmibe hebeburgyán, nem szokott semmibe — úgy szólván — beleugrani. Ezuttal is bölcsen megvárta Debreczen városának közönsége, hogy mit érjék, mennyiben hasznos és életrevaló kezdemény hát a helyi vasút. Ime, előtte a vállalat eredménye: miután meggyőződhetett arról, hogy ez a vállalat valóban bányája a hazának, csakis előbbi bölcs megfontolásból kifolyólag jár elha (a vállalatot tehetése szerint partfogóval) a „kis vasutat“ megszerezni siet egy a városnak, mint önmagának!

Közgazgatási bizottság. Hajdu-megye közgazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havilását. Az alsó párti jelentése szerint a közbiztonsági állapot kedvezőnek mondható, csupán kisebb bűnesetek fordultak elő. Tuzeset aug. hó folyamán 11 jelentetett be. A hasznos hazállatok egészségi állománya meggyőzően mondható. Fegyverrel a törvényszék által a török vannak folyamatban: Dr. Nemesi András b. újvárosi közegei orvos ellen, — Dr. Nagel Sándor kabai orvos ellen, Kovács Antal h-nánási városi pénztárnok ellen, ki a városi penzár rendellen kezelése miatt 25 frt pénzbírságra ítéltetett. — Dr. Demko Agoston dorogi ügyész ellen, — Kristóf Lajos nánási állatorvos ellen, — Kis Ferencz boszörmenyi városi rendőr ellen. — A házi pénztár bevétele volt aug. hónap 35076 frt 09 kr., kiadása 33,382 frt 89 kr., — maradvány 1693 frt 20 kr. — Úgyforgalom. Beerkezett 997 drb közgazgatási ügy, melyből elintéztetett 902 db., — közgazgatási bizottsági ügy beerkezett 187 db., ebből el lett intézve 116 drb. — A tisztviselők választása aug. hó kellemetlen száraz, forró-meleg, széltelenn volt, — e miatt a növényzet sokat szenvedett, — a tengeri termés pedig tetemesen megrongálódott. Tiszta derült nap volt 18, borongós 9, esett 4 napon 35 m. m. csapadék, villamos tünetek 2 nap voltak. A hőmérő + 14 és + 36° C. közt ingadozott, a hónap közep hőmérséke + 22. 37° C. volt. Az egészségi állapot a kellemetlen napok alatt a mult havinál rosszabbra fordult, betegedések nagyobb számban fordultak elő, — a gyomor és bélhurut itt-ott choleraostras jeleget öltött, sőt Dorogon 1 férfi e miatt meg is halt. A hevenyfertőző körök közül a hólyagos himuó, a vörheny és a kütéken hagyományosan előfordult. Veszélyesség is konstataitott egy lovon, mely 2 egyént megmárt, kik szomai orvosi meggyógyulást vették meg, — ezer lakosra — 2.58 %, halálozás esik. A születések száma 526, egy a szaporulat 169 főnyi. Rendkívüli haláleset 14 jelentetett be, — ebből öt gyilkossági eset törvényeszi, 3 esett rendőri bonczvizsgálat tárgyát képezte, — volt továbbá 4 öngyilkosság és 2 véletlen esemény általi halálozás. — A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az iskoláztatás — a szűnő miatt aug. hó folyamán szűnnetelt. A tankötelesek iskoláztatására vonatkozó törvénynek kihirdetése iránti intézkedések megtettek. A kir. mérnök jelentése szerint a debreczeni-nyiregháza-csapi hadászati ut hajdumegyei részén a f. evre eső építkezés közel áll befejezéséhez. A megye területén működő közegépek megszemléltettek. Közmunkaváltásból aug. hónap befolyt 2944 forint 26 kr. — A kir. adó felügyelő jelentése szerint aug. hó folyamán befizetett egyenes adók czimén 94,655 frt. 47 1/2 kr., — a mult év hason havában befolyt összeg 8954 frt 62 kr. kevesebb, — hadmentességi díjak czimén befolyt 1335 frt 49 kr., a mult év hason havában befolyt összeg 2015 frtál kevesebb. A f. év. III-ik évű egyedi adótartozás összege 520,222 frt, 28 kr., a mult évi hatrálék összege 797,826 frt, 07 kr. Összes tartozás lézen 797,826 frt 35 kr. ebből befolyt aug. hó végéig, 397,097 forint 37 krajczár — így a hatrálék — 400,728 frt 98 kr. A hadmentességi díjak hátráléka 38,228 frt 67 és fél krajczár. Adófelvételi hasznos aug. hó folyamán 3, időséges hazadóménység 29 esetben engedélyeztetett.

Hajdumegye központi választása aug. hó 9 és 10-ik napján tartott ülésében biralta el az orsz. képviselői választók ideiglenes megválasztása ellen beadott felszólalásokat és észrevételeket. Ezen üléseken jelen voltak: Rasó alispán elnök, Kovács István, Szinay Gyula, Penzes Sándor, Fekete Sándor, Czegedi Lajos Turi Albert, Lukács Dezso és Westpremy Zoltán. A nádudvari választókerületben felszólalás P. Ladány, Kaba, Tetetlen közegekben adatott be — egy-egy polgár által, kiknek a választói névsorba való felvétel iránti kérvényök Mezei Jakab p.-ladányi lakoson kívül teljesítve is lett. Mely határozat Kaba és Tetetlen község elöljáróságának is kiadott oly meghagyással, hogy ezen határozatot folyó évi szeptember 20-ától szeptember 30-ig terjedő 10 napon közzírre tétel vegt közzszemlere tegye ki, ennek megtörtentel s az eredményről í. évi okt. hó 10-ig jelentet tegyen. Kaba és Tetetlen kivételével tehát a választók száma következőkéig alapítottat meg: Nádudvar 486, Földes 514, Egyek 184, Csege 113, P.-Ladány 391 választó. A szoboszlói választókerületből

végelesen következő helyeken lehetett a választók számát megállapítani: V.-Percs 191, Mike-Percs 127, Szóvat 234, Felső- és Alsó-Józsa 89 választóval, mint a mely helyekről felszólalás vagy észrevétel nem adatott be a névsor ellen. — De mar Szoboszlóról és B.-Ujvárosról számos felszólalás történt s ezek egy része figyelembe is vétetvén, az erről szóló határozatokat az 1874. évi XXXIII. t. c. 49. §-a értelmében az illető közegekben 10 napi közzszemlere ki kitétetni. A h-nánási választókerületben hasonló okoknál fogva szinten nem lehetett véglegesen megállapítani a névsort; Nánásán; ellenben a többi közegekre nézve ez már lehetősége volt s e szerint Dorogon felvetetett 655, Hadházon 442, Samsóban 169, Tégáson 112 választó. Boszörmeny rendezett tanácsu város egymaga kezezen választókerületet, az ottani osszerás nem kezezi a központi választmány elbírásának tárgyát. Közöjük mostan az ideiglenes névsorok összegezetett közegekként a mult azok a központi választmány ele kerültek I. Nádudvar 486, Földes 514 (Régi jogon 378, földbirtok után 102 jövedelem után 21, értelmiség alapján 13). Egyek 184 (régí jogi földbirtok 167, jövedelem 8, értelmiség alapján 8.) Csege 113. (régí jog 6. földbirtok 83, jövedelem 13, értelmiség 11.) P.-Ladány 391. (régí jog 48, földbirtok 275, ház 1, jövedelem 38, értelmiség alapján 29.) Kaba 503 (régí jog 1, földbirtok 450, jövedelem 24, értelmiség 27) Tetetlen 131 (régí jog 30, földbirtok 87, jövedelem 4, értelmiség 9) Összesen 2322 választó. II Szoboszló 944) régí jog 1 földbirtok 863 ház, 3 jövedelem 42 értelmiség 36) V.-Percs 191) földbirtok 164, jövedelem 19, értelmiség 8.) Mike Percs 127) földbirtok 112, jövedelem 10, értelmiség 5. A két Józsa 59. Szóvat 234) régí jog 27, földbirtok 162, jövedelem 17, értelmiség 8.) B.-Ujváros 370, régí jog 47, földbirtok 205, házjövdelem 1. Jövedelem 81, értelmiség 27. Összesen 1825 III. H-nánás 514 régí jog 45, földbirtok 713, jövedelem 33, értelmiség 19) Dorog 655) régí jog 129 földbirtok 436, jövedelem 54 értelmiség 36 (Hadház) 442 régí jog 2, földbirtok 411, jövedelem 12, értelmiség 17) Tégás 112) földbirtok 90, jövedelem 10, értelmiség 8) Samsó 195 (régí jog 5, földbirtok 130, jövedelem 49, értelmiség 12) Összesen 2219.

Hajdumegye központi választása aug. hó 9 és 10-ik napján tartott ülésében biralta el az orsz. képviselői választók ideiglenes megválasztása ellen beadott felszólalásokat és észrevételeket. Ezen üléseken jelen voltak: Rasó alispán elnök, Kovács István, Szinay Gyula, Penzes Sándor, Fekete Sándor, Czegedi Lajos Turi Albert, Lukács Dezso és Westpremy Zoltán. A nádudvari választókerületben felszólalás P. Ladány, Kaba, Tetetlen közegekben adatott be — egy-egy polgár által, kiknek a választói névsorba való felvétel iránti kérvényök Mezei Jakab p.-ladányi lakoson kívül teljesítve is lett. Mely határozat Kaba és Tetetlen község elöljáróságának is kiadott oly meghagyással, hogy ezen határozatot folyó évi szeptember 20-ától szeptember 30-ig terjedő 10 napon közzírre tétel vegt közzszemlere tegye ki, ennek megtörtentel s az eredményről í. évi okt. hó 10-ig jelentet tegyen. Kaba és Tetetlen kivételével tehát a választók száma következőkéig alapítottat meg: Nádudvar 486, Földes 514, Egyek 184, Csege 113, P.-Ladány 391 választó. A szoboszlói választókerületből

* Megszüntetett sajtó per Seper Károly magánvárosok utj. Róna Károly eneni panasza folytán megadott sajtóper — a mult már jeleztek — az illethez sajtóbizottság f. e. szept. 12-én 9383 sz. a kelt végzése által — a felek tárgyalása indokából — beszüntetett. A f. évi szept. 17-ik napján kitűzött tárgyalás az indokolt meg nem tartatik, mely körülményről us. polgármester urat a bereudult esküdtek visszarendelése czéljából, valamint a felekezeti és beidezett tanácsat ezenel értesitem, Debreczen, 1886. Szept. hó 13. Szogyeny s. k.

mi nálunk, hanem a fővárosban is nagy figyelmet kellett. * Buhapesten okt. 13-án tartatik meg az ág. evang. egyház egyetemes közgyűlése, melyre debreczenből Gáspár Imre, lapunk felelős szerkesztője küldetett ki. A világak részéről az egyházkerület képviselőiben ki vannak küldve: Banó József, Spóner Andor orsz. képvis., Szontágh Pál, b. Radasszky Bela képvis., Dessewffy Kálmán, Péchy Gábor orz. képvis. Dr. Scamid Gyula orsz. képvis., Wieland Arthur, Keczer Miklós orz. képviselők stb. * A főiskola korából. A felsőbb tanuló olvasó együletében a könyvtárnok választás hónap d. u. ejetik meg Geresi Kálmán felügyelő tanár elnökielte alatt. A jelöltek Veres Balint és Csapó Péter 4-ed éves hittanhangatók. Különöskének találjuk, hogy a joghallgatók most se állítottak ezen alomásra jelöltet, holott nagyobb számuknál fogva a győzelmet kivívhatnák.

* Lötényesztés. A hivatalos lap közli a földmivelés-, ipar-és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak a lötényesztéshöz intézett azon figyelmeztetését, miszerint azok, kik a m. kir. állami mentellepkéből az 1887-iki lötényesztési lötényre menlovat bérelni ohajtanak, ebbeli szándékukat legkésőbb folyó évi október hó 10-ig jelentsek be akár ezen miniszteriumnál, akár az illető mentelleparancsnokságnál, mivel e határidő elmulasztása esetében a jelentkezések figyelembe véteteni nem fognak. * Debreczeni jótékony nőegylet. A nyári pihenés napjai után mikor leginkább nyugszik a nyumor és halgat a fájdalom, tegnapelőtt vasárnap d. u. újra fölvettek a helybeli Nőegylet választmányi tagjai a könyörölti munkájának fontalat, a mennyiben a városokha nagytaucsterében gyűlést tartottak. A gyűlés mindenekelőtt több szegénynek segélyt szavazott, majd néhány folyó ügy tárgyalása után áttért Dr. Király Ferencz urak, mint Debreczen város közigazdasági előadójanak f. hó 11-ről az egylet elnökegehez intézett leveleiben levő fontos ügy megbeszélésére. Dr. Király Ferencz ur ugyanis foikeri leveiben az elnököt, hasson oda, hogy a Nőegylet vegye erkölcsi pártfogása alá azon művirágkésztési ingyentanfolyamot, melyet Debreczen városa a kereskedelmi és iparkamara, Szirmayné Meszaros Justina asszony vezetése alatt 20 szegény, de tisztességes lány számára nyit. A választmány kész örömmel vette a fölívást, megbizta elnököt, intézzen egy felszólítást a helyi lapokban a városi közönséghez s a jelentkezőket, ha esetleg túl nagy számmal lennének, válogassa ki s a majdan, rövid idő alatt megalkulandó tanfolyamot a választmányi tagokkal együtt tartassa kelő felügyelet alatt. Elmondottat a gyűlésben, hogy nagyon méltó ez ügy támogatása a Nőegyletnek, hiszen arról van szó, hogy 20 szegény leányunk adassék egy olyan iparág megtanítása által kenyér mely nem olyan fáradszó, nem olyan egészsegrontó, mint pl. a varrás. Főemlítettet, hogy fontos ügy ez nem zetgazdasági szempontból is, mert hiszen Magyarországon évenként 1/2 millió forintot ad a külföldnek a behozott művirágokért. Valóban szép gondolat volt Dr. Király Ferencz úrtól, hogy a Nőegylet kereste fel eszméje kivételével, s a Nőegylet örüim fog, ha lehet valami szolgálatot annak a városnak, mely őt fenntartja s erősíti csak azért, hogy mint nagy és nemes eszmék letéteményese, a mai öző társadalmi élet korában, az önzetlen az igaz szeretet munkáját folytassa s folyton ott legyen és ott álljon, hol gyogyirt készítenek a társadalom

sebeire. Különösen a fővárosban is nagy figyelmet kellett. * Buhapesten okt. 13-án tartatik meg az ág. evang. egyház egyetemes közgyűlése, melyre debreczenből Gáspár Imre, lapunk felelős szerkesztője küldetett ki. A világak részéről az egyházkerület képviselőiben ki vannak küldve: Banó József, Spóner Andor orsz. képvis., Szontágh Pál, b. Radasszky Bela képvis., Dessewffy Kálmán, Péchy Gábor orz. képvis. Dr. Scamid Gyula orsz. képvis., Wieland Arthur, Keczer Miklós orz. képviselők stb. * A főiskola korából. A felsőbb tanuló olvasó együletében a könyvtárnok választás hónap d. u. ejetik meg Geresi Kálmán felügyelő tanár elnökielte alatt. A jelöltek Veres Balint és Csapó Péter 4-ed éves hittanhangatók. Különöskének találjuk, hogy a joghallgatók most se állítottak ezen alomásra jelöltet, holott nagyobb számuknál fogva a győzelmet kivívhatnák.

* Lötényesztés. A hivatalos lap közli a földmivelés-, ipar-és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak a lötényesztéshöz intézett azon figyelmeztetését, miszerint azok, kik a m. kir. állami mentellepkéből az 1887-iki lötényesztési lötényre menlovat bérelni ohajtanak, ebbeli szándékukat legkésőbb folyó évi október hó 10-ig jelentsek be akár ezen miniszteriumnál, akár az illető mentelleparancsnokságnál, mivel e határidő elmulasztása esetében a jelentkezések figyelembe véteteni nem fognak. * Debreczeni jótékony nőegylet. A nyári pihenés napjai után mikor leginkább nyugszik a nyumor és halgat a fájdalom, tegnapelőtt vasárnap d. u. újra fölvettek a helybeli Nőegylet választmányi tagjai a könyörölti munkájának fontalat, a mennyiben a városokha nagytaucsterében gyűlést tartottak. A gyűlés mindenekelőtt több szegénynek segélyt szavazott, majd néhány folyó ügy tárgyalása után áttért Dr. Király Ferencz urak, mint Debreczen város közigazdasági előadójanak f. hó 11-ről az egylet elnökegehez intézett leveleiben levő fontos ügy megbeszélésére. Dr. Király Ferencz ur ugyanis foikeri leveiben az elnököt, hasson oda, hogy a Nőegylet vegye erkölcsi pártfogása alá azon művirágkésztési ingyentanfolyamot, melyet Debreczen városa a kereskedelmi és iparkamara, Szirmayné Meszaros Justina asszony vezetése alatt 20 szegény, de tisztességes lány számára nyit. A választmány kész örömmel vette a fölívást, megbizta elnököt, intézzen egy felszólítást a helyi lapokban a városi közönséghez s a jelentkezőket, ha esetleg túl nagy számmal lennének, válogassa ki s a majdan, rövid idő alatt megalkulandó tanfolyamot a választmányi tagokkal együtt tartassa kelő felügyelet alatt. Elmondottat a gyűlésben, hogy nagyon méltó ez ügy támogatása a Nőegyletnek, hiszen arról van szó, hogy 20 szegény leányunk adassék egy olyan iparág megtanítása által kenyér mely nem olyan fáradszó, nem olyan egészsegrontó, mint pl. a varrás. Főemlítettet, hogy fontos ügy ez nem zetgazdasági szempontból is, mert hiszen Magyarországon évenként 1/2 millió forintot ad a külföldnek a behozott művirágokért. Valóban szép gondolat volt Dr. Király Ferencz úrtól, hogy a Nőegylet kereste fel eszméje kivételével, s a Nőegylet örüim fog, ha lehet valami szolgálatot annak a városnak, mely őt fenntartja s erősíti csak azért, hogy mint nagy és nemes eszmék letéteményese, a mai öző társadalmi élet korában, az önzetlen az igaz szeretet munkáját folytassa s folyton ott legyen és ott álljon, hol gyogyirt készítenek a társadalom

A »DEBRECZEN« TARCZAJA.

A Telegdi sóstón.

A társadalom bevett szokásai közé tartozik, hogy nyaron utazzunk, vagy fürdőbe megyünk. Természetesen aze a legnagyobb dícsőség, a ki legmesszebbre utazik, legdrágább fürdőbe megy. Oly divatos maia ez miniatunk, akár csak a turúr Mikor aztán hazakerülünk, fejednek dícsékekünk eleményeinakel. A ki nem meut tovább, csak Püspök-Ladányig, az azt ántja, hogy kufföldön utazott, — a ki valamely szereny, tüzsd raugu tudó fekad-jában tubizkolt, viagfürdőküi beszel, — s ha mind e tüntetések, melyek a nagyas hóbortjától származnak, más nem hiszi is el, elég, ha maga a tüntető elhiszi, — mint az obsitos baka, a ki mindig huszárnak hazudja magát, vegül maga is azt hiszi, hogy csakugyan huszár volt.

fogtam) voltunk feifegyverkezve. Szép, hűvös idő volt, langyos szélű lengette az akác porlepte leveleit. A „ruhaszárno csillog“ gyönyörűen ragyogott keleten s a keleti láthatart rózsás színű köd lepte el, a mi a nap közelébe jutott. Napfeljöttéig már mi azonban jókora utat megtettünk, a városnak csupán tornyai látszóttak, a távol ködébe burkolva, és a gózmalom keménye, melynek füstgomolya mint kibontott, hosszú, fekete zaszló legett a égben.

— Közel van az mar, uram, de ne erresessenek menni, hanem ama tanya irányában! — Kie az a tanya? — Sorra elszámálta a tanya tulajdonosait. — Hát az én tanya melyik? — kerem tőie. — Azt kerem alasson nem tudom! (Bizony magam se!) — Kora reg-el mar a fürdőben voltunk. Ne tessenek valami nagyseru türdóheijeséget gondolni, — egy-két egyszerű epületből áll az egész, — a türdóház hata megett fekszik a sóstó, mely azonban most nagyon ki száradva. Minnet is azzal iogadnak, hogy nincs víz, nem kapunk türdót. Ezert ugyan gyaogolhattunk!

társát, de a helyett bátor és hű utitásra tett szert. — Ne uzzón trefatjbéleim uram. — Fátal ember hamar kifáradna az öreg világtaian vezetéseben. — Én jó és türelmes leszek, mint a szegény Norman volt. A világtaian álmélkodva fogadta e szavakat s így felelt: — Lehetetlenség fiam... Igaz, hogy nemesleiku vagy... De hat ki vagyok én? Öreg, gyámoltalan koldus! Te csakhamar szegyeniened magad így rongyos és nyomorult ember mellett. Te megtagadnád elebb-utóbb atitársadat. — Ha kívánja atyám, minden piruás beiküli fogok koldulni is számára! A vak ember és fele emelte kezét. — Haha neked istenem, hogy e nemes ifjut így elhatározásra bírtad! De tudod-e azt fiam, hogy nekem mint zarándoknak hosszú és fáradságos utat kell tennem. Én Rómába utazom... — Hiszen én is épen oda igyekszem, hogy Raphael frescót és Michel Augóió remek műveit tanulmányozhassam. — E szerint te a festészet iránt hevülisz — kérde az öreg fellekesülve. — Igen, én a művészetért elek-halok. De mit érdekelheti az őt?... — Mit érdekelhet engem?... Én is festő voltam ezeltől husz évvel, vaszolt Tristán. De 20 év óta éji sötétség takarja szememet és nem láthatom a művészet és a bájos természet csodáit. Föl tudod-e fogni a kiut, a mit e miatt érzek? színek olvadnak ózere képzeletemben összhangzatok egészse; kezem keresi az ecsetet; leikem új képeket terem, és én képtelen vagyok azokat vászonra tenni... Miért is nem vetted el életemet istenem! — Az ősz redő arczán nagy könnyek perregtek alá. Ferencz gyöngéden ereszté kezét az aggválra.

— Köz bizalommal nyomja az aggválra. — Senki tésével. — Soba s lyet a lönök. — Polixia s bátor és hamar egy partra, hosszú. — Az any kéhez, s kir magához. — A nő virgones gyevet, a folyat. — A nye most karjara sokára megitt. — Eu egy lettem a tavó hősnőjét vitte. — Az áltá tott eszébe, menynek kös irant keletk kis leány fol. — Eu meg akkor, de sz úgy tetszett, lag küszöbe húzódtott őss. — E napt keltem, rajz. — Tizenhá vadászat alk sebesítette. — Egésze. — A st. — atyámnak f. Velem.

A VAK.

(Francia regény.) (X. közlemény.) — Jó zarándok — szöit Ferencz — vizsgálja magát a veszteség fölött. Hiszen nem áll egyedül a világon. Elvesztette ugyan hü

sebeire. Különb ez úgyről többször is lesz mostanában alkalomunk írni.

* Meghívás. Főtr. Dr. Bárány József ur, a debreczeni izraelita hitközség megválasztott hitközségi elnöke f. 1886. évi szeptember 16-án d. u. 3 órákor a debreczeni izraelita hitközség szentanna-utcai imaházában tartandó beiktatási ünnepélyére. Debreczen, 1886. szept. 12-én. A debreczeni izraelita hitközség Előljárósa.

* Négy székelt katonai bñjósok a debreczeni erődsegekben. Forgó piztollyal és bal-tával vannak felfegyverkezve. Előreléphet mondani a költővel:

„Ott jár a dezentor, félve kitér Előle a parasztyerek, asszony; Szegénybe pedig megfagy a vér, Ha zörre a szel a harasztot”...

(Vajda J. „Nyári les.”)

Farkas Albert: csendbiztos erélyesen tildózi öket.

* Lövészony Nagyváradon. Nagyváradon szombaton kezdődtek a megyei gazdasági egy-letűgető és lövészony. Verőfényes nap lé-ven, sokan mentek ki a pályaterre s a tribü-nököt uri hölgyek foglalták el. A megnyitó versenyben G e i s z t G a z s i k e t t ö s f o g a t a nyerte a hatszáz frank díjst s báró M a n s b e r g E r n ő e a száz frankot, Nagyvárad vá-ros díjára (ezer frank), három kettős fogat közül a M a n d e l Mihályé lett első, de csak fél másodpercczel előzte meg a Szu-nyogh Lorándét. Érdekes verseny volt; b. Mausberg Ernő najtotta a fogatot. Az egyes versenyen ismét G e i s z t G a z s i nyert, a ka-zi-nyó tiszteletdíját küzvé ki két versenytárs ellenében. A gátverseny ötszáz forintját a H a r k a n y i J a n o s „Bleibtreu“-a vitte el, három versenytársal szemben. A tenyészver-nyben hat kettős fogat mérkőzött érdekes futásban s elsőnek a M a n d e l Mihály fo-gata érkezett be, de mivel ez a porleleg közt-éleje került egy másiknak, diszkvalifikáltak s az első (900) K i s s E l e k , a második (200 frank) E r c s e y Z s i g a s a harmadikat (100 frank) S z u n y o g h Z o l t a n nyerték el.

A kis akadályverseny 500 frank díja a „Ni-liche“-é lett, mely K u t s e n b a c h S á n d o r főhadnagy s R e i n l e J á m o s főhadnagy üt rajta, két versenytárral mérkőzve. A nyerte-eket mindig megéjlenzte a közönség. Va-sárnap volt a folytatás, többi közt a nagy akadályversennyel.

* Nagyváradú lövászár. A nagyváradú lö-vészár f. hó 13-án nyitották meg Sal Ferencz polgármester jelenlétében. A közönség nagy érdeklődéssel tekintette meg a város által nagy aldozattal emelt és igen egyszerűen berende-zett nagy terjedelmű s a szükséges épületek-kel, kuttakkal, istállókkal és vendéglővel ellátott tért. A szomszéd megéjéből is számosan jelen-tek meg. A kínlat jóval föltimulja a keresle-tet. A lövészárter egyszerű berendezéséről em-merésel emlékeztek meg a jelenlők.

* József főherczeg a szept. 12-iki esti gyorsvonattal Nyári b. altábornagy és Clair alezredes segédszt kíséretében Nagyváradra érkezett. A pályaudvaron Petrovich vezérőrnagy taborkari főnök, továbbá Kugler Antal honvédelmi parancsnok-százados fogadták.

A szokásos jelentések meghallgatása után ő fensége a megjelentekkel kezét szorítva, hosz-szabb beszélgetésbe ereszkedett. E közben Fejérváry b. honvédelmi miniszter és veje Gerliczy s ennek neje kíséretében megérkezett. A főherczeg azonnal üdvözlőkre sietett s az ifju Gerliczyével, Fejérváry b. honvédelmi miniszter leányával hosszasan társalkodott. A gyorsvonat 10 perazny megállás után to-vább haladt Erdélybe, hol a főherczeg a kísé-

retéhez csatlakozott Fejérváry b. honvédelmi miniszterrel a honvédegykorlatokat fogja meg-szemlélni.

* Gyászjelentés. Tarcsai Lajos és neje Lőrincsk J u n a n a , gyermekeik: Jozsef, Lajos, Irma, Zoltán, Kálmán Ilona, Róza; ugyszintén: Karolina, Antonia férjével Ottlinger Janossal s számos rokonok nevében is, bánatos szívvel tudatják a jó anya, nagyanya, anyós és hü ro-kon, néhai ö v. A u f h a l t e r J ó z s e f a é n e k f o l y ó 1886-ik évi szeptember hó 12-én, életének 70-ik évében történt elhunyt-át. — A megboldogultnak földi részei folyó hó 14-én délután 4 órákor nagy-hatvan-utcai 1447-ik számú háztól a róm. kath. szentegyház szertartása mellett fognak a szent-anna-utcai sarkterben örök nyugalomra tétetni; az engesztelő szent-mise-aldozat pedig e hó 15-én reggeli 7 órákor fog az egek Urának bemutat-tani. Mely végítészességére a rokonokat, barátokat és ösmerősöket tisztelettel meghív-ják. Debreczen, 1886-ik év szeptember hó 14-én.

* NAGY JÓZSEF veterán színész temetése (az előkészületek folytán) nem ma, de holnap délután három órákor lesz a színházban.

* Rácz Karoly zenetársulata holnap este Vilmos Rájcs sórcsarnokába zeneestélyt tartand.

* Tanuló kerestetik Telegyi K. L.-tele könyvkereskedésébe egy jó hazuul való négy gym. vagy reálistályt végzett tanuló keres-teik.

* Horváth András szobafestőnek lapunk mai számában foglalt hírdeteset ajánljuk a t. közönség pártoló figyelmébe. Nevezett szoba-festő nem csak a „B i k a ” dísztermének pom-pás festésével, hanem több előkelő uri termek-ben is megmutatta e térmi ügyességet, mely-nél fogva bátran ajánlhatjuk őt a nagy közö-n-ség partfogására.

* Történeti naptár. Kedd, szept. 14. 1321. Dante halála, 1697. A zeitai ütkozot.

Hazánk s a külföld.

— Katasztrófa a radnai templomban. A bucujárásokról híres radnai zardabeli tem-plomban nagy szerezetselenség történt. Midőn reggel 6 órákor az első mise tartatott, egyik menekőtársak viaszgyertyákkal körülvett terít-ője laugot kapott és egy asszony kendője is meggyuadt. Eakor valaki elküldte: „Ég a templom,” ennek folytán oly borzasztó zürzá-var, ijedség és tolongás támadt, hogy a ki-menekülés az ajtóknál lenetetlen volt. Az orgo-na karzatarjói égvekiáltó javeszékletek közt sokan leugrottak az összevegyült tömegre. A s e b e s u l t e k z a m a s z a z a k r a r u g . Hogy hány ember élet esett aldozatul, eddig megállapitva nincs.

* A dohányzók vigasztalására. A dublin szegények házaon par nappal ezeltől halt meg a 105 éves William Holland, a ki hoita napjain a legerősebb dohányt szívta. Hogy oly sokáig élt, az vigasztalására szolgálhat a do-hány kevelőinek, a kiket a korai halállal ré-mítgetnek. Holland matröz volt, s ré z t v e t t a z 1798-iki forradalomban.

— Tolsztoj Leo grófról, az oroszok kitűnő regényírójáról furcsa dolgokat beszélnek a pétérvári lapok. Azt már régóta tudjuk, hogy künöcközdesre adta magát, söt barátaí attól tartanak, hogy elmeje valósággal megháborod-tott. Most azt írják felőle, hogy orbánczot ka-pott a farszót munkától, melyben kedvét lel-i. A jeies írő ugyanis annak a nezetnek hódol egy idő óta, hogy nem elég, ha a jómódu em-ber ajándékokat osztogat a szegények közt,

hanem fizikai munkával kell kimutatnia fele-baráti szeretetét, hogy egyenlő legyen a szegényekkel, a kik nehéz munkában fáradoznak szüntelen. — Csak nem régen is egy szegény öreg asszony könyvéjében találtak a költőt, a mint ott — k a l y b a t t a p a s z t o t t .

— Rövid hírek. Megnyitó ünne-pélyek. A budapesti tud. egyetemen és a József műegyetemen vasárnap tartatott az új iskolai évet megnyitó ünnepe. — Milán s z e r b k i r á l y G l e i c h e n b e r g b e é r k e z e t t , h o l h o s z - s z a b b i d e i g s z a n d e k o z i k i d ő z n i . — A t ö r t é n e l m i k i á l l i t á s t e d d i g 30,000 ember látogatta meg s a bevétel feül van 6000 frton

— K a s s á n s é v i d é k é n v a s á r n a p n a g y f e l h ő s z a k a d á s v o l t , m e l y s o k k á r t k o z o t t . — A n e m e z i s z i m a z a t — 3 h a v i s z n e - t e l e s u t á n — v a s á r n a p e s t e n y i t o t t á k m e g C s i k y G . P e t e n h a z y j a v a l . — A l i p ó t v á r o s i b a z i l i k a é p i t e s e i k e k m i e l ő b b i b e f e j e z e s e a k i r á l y a s o r o s i a s i a l p b ó l 500,000 l r t o t e n g e d é l y e z t . — S z e p s i S z e n t G y ö r g y ó n 150 gyermek szenved szombetegegekben. Ötven-nél keleti szombetegeket konstátáltak.

Törvényeszk.

— Az oroszellenes tüntetés. Tegnapra idéztek be a negyedik kerületi kapitányság-hoz azokat az egyetemi polgárokat, kik a Sándor bolgar fejdelem Budapestben való utatá-zása alkalmával az orosz konzulátus előtt tüntettek. Közrend elleni kihágás címén Réthy Dezsőt 30 frt, Andrássy Jenőt 10 frt, Szom-jas Lajos, Erdős Bert, Vig Viktor és Metz Rudolf egyetemi polgárokat pedig egyenként 20 frt penzbírságra ítélték. Herman Lipót, Fárthényi Lázló és Takács Zoltán felmentet-tek. Harman nem voltak feletalálhatók, mié-rt is el fogják rendelni örözétszéküket. Az elítél-tek mindannyian felebbezték.

Közgazdaság.

— Budapesti sertésvásár. Kőbánya szept. 11. — Az üzlet változatlan. Magyar ura-sági öreg nehéz 45.—45.50 fiatal nehéz —45.— — frtig, — magy. urasági fiatal köep 45.—46.— frtig, magy. uras. fiatal könnyű 45.50—46.— frtig, magyar sze-dett nehéz 42.—44.50 frtig, magyar szedett közép 44.50—45.50 frtig, magy, szedett könnyű 45.—45.50 — frtig, romániai átmeneti ba-konyi nehéz 42.—43.— frtig, rom. átmeneti eredeti közép — — — frtig, szerbiai átme-net nehéz 44—4.50.— frtig, szerb. átmeneti könnyű. 44—44.50 frt. hízó a vasutól mázsálva — — — frtig, hízó 1 fél éves élősulyan 4% — — — hízó két éves élősulyan 30.—32 frtig, makkos sertés élősulyan, 40% levonással frtig. Az árak hízalt sertéseknel páronkint 40 kgl. és 4%-os levonással métermaszánkint ér-tendők. Romániai és szerbiai sertéseknél, me-lyek mint átmeneti adatok el a vevőnek, pá-ronkint 3 arany vám fejében megtérítetik

Apró-cseprő.

Jogosult kérdés. Egy ügyvéd két betörő mellett tartván vedbeszedet így szolt:

„Az államügyész ur első vendenczettel szemben súlyosbító körülmény gyanút hozza föl, hogy elég vakmerő volt nappal törni be, a másodikai súlyosbító körülmény gyanút hozta föl azt, hogy éjjel tört be. Kérdem már most az államügyész urat, mikor törjön hát be az ember?”

Karod erős, szíved emelkedett, Vegtelen a ter, mely munkára hív, S ha jól ügyelsz egy szokat zeng feléd, Szünetlenül mely visszaint s emel. Csak ezt követd — — — — — küzdj és bizva bízzál!

Madách.

A világ urainak egyetértése tartja fenn a jelen állapotot, szövetségüket csak a nemzetek szövetsége fogja megtörhetni, ugyanazért van nemzeti kötelesség is a hazafi kötelességen felül, mely azt parancsolja, hogy a nemzetek a szabadság érdekében az egyik a másikat el ne hagyja, hanem a solidaritásában lássa tulajdon érdekét.

Pulszky F.

Forgolódjék társaságokba az ifju s vesse meg a szolgalelküket; okos és forgott ember soha sem veti meg a jót, valamint igen nehezen szeretheti meg a rosszat.

Dugonics.

— Furcsa találmányok szabadalmaz-sáért kerestek meg újabb időben az északam-rikai szabadalmi hivatal. Így egy hölgy ha-j-fodorító türe két szabadalmat, mely egytuttal papíroló, ruhatarító, virágbokréta-tartó, nagykendő-tü gyanát használható. Egy másik föltaláló „lófrissítőre” kért sza-badalmat. Ez egy apró, lyukakkal ellátott ho-moru zabola, melyet egy hajlekony cső egy a kocsin levő viztartóval hoz összeköttetésbe úgy hogy a kocsi bármikor megitatathja lovait a nélkül, hogy azért megkellene állania. Egy harmadik tehénfarkra való nehezékre kért szabadalmat, nehogy a tehén fejés közben ide-oda csapkodhasson farkával. Két szabadalom vallásos jellegű; az egyik a dadogást lenne hivatva gyógyítani a miatyánk hangos ismét-lése által, a másiknak neve „a hortyogás barátja” s oly készülékből áll, mely a templomi padok háttámlájához erősítve el-nyomja a hortyogást mindazoknál, kik az unal-mas predikációk alatt netalán elaludnának s szomszédai ajtatoskodását hangos hortyogásuk által zavarnák.

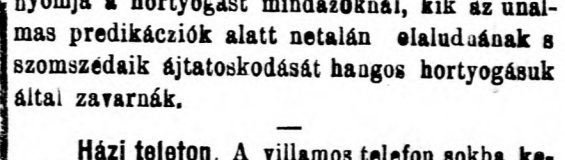
Házi telefon. A villamos telefon sokba kerül és nem mindenütt fizeti ki magát. De hogy 150—200 ölnyi távolságra érthetően le-hessen beszélni, arra nem szükséges villamos telefon, mert megteszi a szolgálatot egy ot-ton madnem semmi költséggel elkészíthető házi telefon is. Ilyen telefon a lehető legeggy-szerűbb dolog a világon. Ha két szivarskacu-lyat összekötünk dróttal vagy akár közönséges madzaggal, de úgy, hogy a drót, illetőleg a madzag a két doboz között feszes legyen, akkor azt a mit az egyik dobozban beszélnek meghallani a másik dobozánál, ha ez 150—200 ölnyre van is az előbbtől. Fődolog a helyes kivitel. A drótot vagy madzagot a szivar do-bozok fenekének közepén húzzuk keresztül egy e célra furt szék lyukon. A drótot a do-bozban úgy erősítjük meg, hogy egy szeg kőré tekerjük, a madzagot pedig egyszerűen úgy erősíthetjük meg, hogy csomót köttünk a két végén. A drótnak és madzagnak feszesen kell lenni, e végre természetesen karó vagy oszlop támaszok szükségesek megfelelő közökben és a madzag vagy drót nem vezetendő mindvégig egy irányban, hanem ellenkezőleg, minden tám-pontnál meg kell törni az irányt.

Felolós szerkesztő: Gáspár Imre. Kiadó: Kutasi Imre.

Gyógyszerész gyakornok ke-restetik.

Ray Lajos gyógyszer-tárá-ba, H.-Böszörményben, egy V.—VI. osztályt végzett, jó családból származó ifju gy-a-kornokul bármikor felvétetik.

Járványos betegségek-nél a legjobb ajánlott egészségi ital.

legjobb asztali- és üdítő ital, kitünő hatásának bizonyult köhögésnél, gégbajoknál, gyomor- és hólyaghu-rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

— Közölje velem szívének titkát egész bizalommal barátom; ugy látom ólomsúlyként nyomja az szívét.

Senki sem gondolt a gyermek kimen-tésével. Soha sem feledem azt a fájdalmát, melyet a nőnek arca kifejezett.

Polluxnak intettem s a vizre mutattam, s bátor és okos eb beugrott a vízbe, s csak hamar egy eszméletlen leánykát vont ki a partra, hosszú fürtjeivel fogva.

Az anya örült örömmel ugrott gyerme-kéhez, s kimondhatlan érzéssel szorítá azt magához.

A nő a Rajóán akart átkelni, midőn a virgocns gyermek a hajóba szálláskor férelep-vet, a folyamba zuhant le.

A gyermek meg lett mentve. Az anya most karjára véve vitte a hajóhoz, mely nem-sokára megindult.

Eu egyedül maradtam s bámulva szem-léltém a távozó hajót, mely e rövid jelenetnek hősnőjét vitte tovább.

Az általános zavarban senkinek sem ju-tott eszébe, hogy nekem halálkódjék. Ez ese-ménynek köszönhettem én azonban a festészet iránt keletkezett vonzalmamat. Az anya és a kis leány folyvást előttem lebegett.

En még érletlen főzők, gyermek voltam akkor, de szememet egészen bűbáj fogta el s úgy tetszett, mintha egy eddig ismeretlen vil-ág küszöbén lépnek át; szívem görcsösen húzódtott össze.

E n a p t ó l k e z d v e i r ó n n a k e z e m b e j á r t a m k e l t e m , r a j z o l g a t v a m i n d e n f a i r a s t á r g y r a . Tizenhat éves voltam, midőn atyámat egy vadászat alkalmával a vadkan halálosan meg-sebesítette.

Egészen egyedül állottam a világon. A st... m-i kanonok lett tutorom, atyámnak fivére, ki nagyon keveset törődött velem.

Utazás, függetlenségi vágy és diszszomj feszítik keblemet.

Miundek előtt a festészet tanulmányo-zására szantam magamat, s majnai Frank-furba utaztam. Fajdalmas csalódás csak ott lept meg, midőn tapasztaltam, mily keveset tanultam addig. Voltak pillanatok, midőn új-kori Raphaelnek képzeltem magam, majd is-mét nyomorult mazonok.

E közben elhunyt tíz év. A veletlen, vagyis inkább a sóvárgás Schön Martonnak egy pompás képét megbá-mulni, az egyháza vezetett.

Mohón szívtam magamba a tömjének illatát.

A karzatról gyermekek dallamos, ösz-hangzó éneke hangzott alá. Az orgona föl-zendült.

Eu is tiszta szívbőlől főhászokdtam fel az istenhez, midőn imádkozásomban egy fiatal leányka megjelenése zavart meg.

Fehérbe volt öltözve, s hosszú, vörö-színű, arannyal dusan himzett bársony er-szényt hordozott, a szegények számára ala-miszását gyűjtendő. Mindenki örömmel ádako-zott, mert a szép leánykának halás tekintete már magában is eléggé jutalmazá a könyörü-letes szíveket.

Egészen el voltam bájolva. Tekintetem a bűvös keptől nem tudtam elvonni. Elfeled-tém Schön Márton szép képét, a művészetet jövetelemnek célját, egész lelkem csak a hölgyvel volt elfoglalva, s a merre ment, min-denütt követtem szememmel.

Szívem görcsösen dobogott, s eddig is-meretlen érzés jarta át.

Végre előttem is megállapodott, s oda-nyújtá hozzám a szegények erszényét. En any-nyira zavarba jöttem, hogy hasonló lettem ama márványszoborhoz, melyek az egyház föl-kéit oly nagy számmal díszítették.

Arczomat lángoló pir fogja el, s haszta-

